

Aarhundreder; Bøger og Afhandlinger i Tidsskrifter om *Biskop Balle* (1876), *Den danske Kirkes Historie 1801—54* (1879—83), *Oplysningsalderen i den danske Kirke* (1914) er de vigtigste heraf. Provst Kochs kirkehistoriske Arbejder er de betydeligste, der er skrevet om dette Tidsafsnit; den nøgterne Fremstilling og Vurdering vidner om god historisk Kritik og om Ævne til at skelne mellem væsentligt og uvæsentligt. Særlig Interesse knytter sig til den Forstaaelse og Relfærdighed, hvormed Rationalismen i dansk Kirkeliv og Aandsliv er skildret af en Mand, hvis kirkelige Stade og Aandspræg var denne Retning meget fjærn. Ved Bøger om *den danske Landsbyskoles Historie til 1848* (1882) og om *Kristian 6.* (1886) gik Provst Koch over til ogsaa at behandle andre historiske Æmner og gav i en Række Afhandlinger her i Tidsskriftet meget vigtige Bidrag til danske Regeringskredses Historie i Slutn. af 18. Aarh.; først og fremmest maa nævnes Afhandlingerne om *Frederik 6.'s Barndom og Ungdom*, om *Statsminister J. O. Schack Rathlou* og den meget seivstændige Afhandling om *Siruensees Parti*. Om Æmner, der endnu ikke var blevet Genstand for moderne kritisk Undersøgelse, og til hvilke Edv. Holm ikke var naaet i sin Fremstilling af 18. Aarh.s Historie, offentliggjorde Provst Koch her Undersøgelser, der ikke blot indeholdt vigtigt nyt Materiale fra Rigsarkivet og store utrykte Brevsamlinger, men tillige nye Synspunkter vedrørende Personer og Forhold, der har sat sig Spor i den senere Behandling. Særdeles tiltalende er ogsaa den klart og meget objektivt skrevne Bog om *Anders Sandøe Ørsted*, der i al sin Korthed er den bedste eksisterende Fremstilling af Ørsteds Liv og Personlighed. Mellem de Forfattere, der uden særlig historisk Fordannelse har behandlet dansk Historie, indtager L. Koch en fremragende Plads. I Aaret 1908 blev han optaget som Medlem af det kgl. danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog, og umiddelbart før hans Død havde det theologiske Fakultet, som fortjent Anerkendelse af hans kirkehistoriske Forfatterskab, tildelt ham den theologiske Æresdoktorgrad i Anledning af 400-Aarsdagen for Kirkens Reformation.

Aage Friis.

Camillus Nyrop.

Den 6. August 1918 døde Camillus Nyrop faa Dage efter at have fyldt sit 75. Aar. I Haandværkerstandens, Industriens og sit Fædrelands Tjeneste har Nyrop virket ligesaa ihærdigt og utrætteligt som paa en egen lydløs Maade. Her skal ikke dvæles ved hans betydningsfulde Arbejde for Haandværkernes Uddannelse og Dygtiggjørelse, for Kunstindustrien og for Fællesorganerne indenfor Industrien. Kort efter at have taget juridisk Embedsexamen

kastede Nyrop sig over praktiske Opgaver indenfor disse Omraader, men samtidig begyndte han den historiske Forfattervirksomhed, der har sat Frugt i talrige store Værker og mangfoldige Afhandlinger. Disse Skrifter have omhandlet de enkelte Lav — saaledes de københavnske Murer-, Tømrer- og Skomagerlavs Historie gennem Tiderne — eller Nyrop fremstillede de enkelte Haandværk eller Industriers Udvikling og Historie i Danmark, saaledes dansk Guldsmedekunst, Papirfabrikation (»Strandmøllen«), Bogtrykkerkunst, Glasindustri, Pottemageri, »Danske Farvere«; her i Tidsskriftet skrev han »Dansk Jern«. Nyrop gav den fortræffelige Udgave af *Danmarks Gilde- og Lavsskraaer fra Middelalderen*, han forfulgte Lovenes senere Historie i Skrifterne *Enevoldsmagten og Lovene*, *Bidrag til vor Haandværkerstands Historie* og i mange Bøger om den nyere Tids Sammenslutninger, han fremstillede Zünften i det i kulturhistorisk Henseende saa oplysende Skrift *Haandværksskik i Danmark*. I flere Hundrede Biografier i »Biografisk Lexikon« og i Tidsskrifter har han skildret Haandværkere og Industridrivende, eller han har skrevet større Bøger om dem (J. A. Schwartz, J. G. Lund, J. F. Classen N. L. Reiersen, J. C. Jacobsen og hans Søn). Saaledes har Nyrop set Hovedemnet for hans Studier paa den videste Baggrund og under alle Forhold, altid skete det med opfindsom Evne til at finde Kilder og med Grundighed, Indsigt og Varme, saa at hele denne Side af vort Folks indre Historie er bleven lagt klart til rette for Betragtningen som næppe i noget andet Land. Men ogsaa andre Sider af dansk Virksomhed har Nyrop fremstillet, saaledes i Bøgerne *Bidrag til den danske Boghandels Historie*, *Det Suhrske Hus*, *Det danske Hedeselskab 1866—1916*; for faa Aar siden skrev han den varme og beaandede Skildring af Digteren og Konsulen i Moskva Thor Lange. 1899 var Nyrop bleven optaget til Medlem af det kgl. danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog.

Joh. Stp.

V. A. Secher.

Efter langvarig Sygdom døde den 8. Sept. 1918 fhv. Rigsarchivar Dr. juris Vilhelm Adolf Secher kort efter at have fyldt sit 67. Aar. Udgaet af en gammel jydsk Præste- og Herremandsslægt følte han tidlig Interesse for Historie, særlig Personalhistorie og Topographi, valgte dog, efter at han var dimitteret fra Aalborg Skole, det juridiske Studium, hvorefter især Retshistorien fængslede ham i den Grad, at han lagde sig grundig efter oldnordisk for bedre at kunne forstaa de gamle Loves Sprog. Sine historiske Interesser forsømte han heller ikke; som han var en flittig Gæst i Hovedstadens Archiver og Biblioteker, saaledes anvendte han sine